

Umění a kultura – výtvarná výchova

Spoluautorka: M. Pastorová (garantka VO Umění a kultura)

Cíl: žák na základě práce s různým obrazovým materiálem (fotografie vlastní i umělecké, reprodukce uměleckých děl apod.) zjišťuje, jak lze vizuálními prostředky vyjádřit prostor a získané poznatky využije při vlastní tvorbě

Pomůcky: fotografie nebo reprodukce uměleckých děl, na kterých budou žáci pozorovat, jak „funguje“ perspektiva (vytištěné nebo v elektronické podobě), výtvarný materiál podle vlastní volby

1. Žáci si vyhledávají různé obrazové zdroje, na kterých je stěžejní zachycení prostoru. Uvědomují si, jaké dominantní prvky prostor určují. Společně tyto prvky pojmenovávají (např. vzdálené objekty se jeví menší než objekty blízké, rovnoběžné linie se směrem k horizontu opticky zužují).

Doporučené zdroje k vyhledávání:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Perspective>

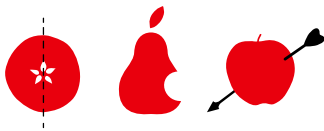
https://www.google.com/search?sa=X&rlz=1C1GCEA_enCZ817CZ817&q=jak+se+nau%C4%8Dit+kreslit+perspektivu&tbm=isch&source=univ&ved=2ahUKEwiLytvi-8jjAhVGLFAKHb8PCXgQsAR6BAqIEAE&biw=1025&bih=473

2. Samostatně vytvoří vizuálně obrazné vyjádření na téma „naše město“, ve kterém se zaměří na vyjádření prostoru pomocí zúžení rovnoběžných linií a úběžníku (bod, ve kterém se rovnoběžné linie setkávají), zmenšováním objektů směrem od pozorovatele.

Inspirace pro společné pojmenování dominantních prvků určujících prostor (vytištěné nebo promítnuté na interaktivní tabuli):

Žáci si mohou na základě své zkušenosti s reálným prostorem uvědomit a vypořádat zužování rovnoběžných linií (okrajů silnice, chodníku), zmenšováním objektů směrem od pozorovatele, optické zkracování středové přerušované čáry.

Žáci mohou na základě své zkušenosti s reálnými objekty vypořádat zmenšování objektů směrem od pozorovatele a optické zmenšování rozestupů mezi jednotlivými sloupky v řadě.

Na této ukázce žáci mohou vypořádat zužování rovnoběžných linií (okrajů silnice, středové čáry) a jejich průtnutí na horizontu.

Při osvojování pojmu rovnoběžky a jejich znázorňování v matematice se žáci učí, že rovnoběžky jsou dvě přímky ležící v téže rovině, které se neprotínají v žádném bodě. To je odlišné od zkušenosti, kterou žáci prožívají v reálném světě a co můžou pozorovat na fotografiích a reprodukcích uměleckých děl. Pochopení prostředků vizuálního vyjádření prostoru je přípravou pro znázorňování prostorových těles v rovině.

Zdroj obrázků:

- MOHAMED, Samir. flickr.com: *~ Perspective ~* [online]. 2018-02-01 [cit. 2019-06-15]. Dostupný pod licencí CC-BY-SA na WWW: <<https://www.flickr.com/photos/msiphotography/26154321858/>>.
- Anne. flickr.com: *Old Fence* [online]. 2015-02-11 [cit. 2019-06-15]. Dostupný pod licencí CC-BY-SA na WWW: <<https://www.flickr.com/photos/ofthebeautyallaround/16315668399/>>.
- WHITE, Gabriel. flickr.com: *Road* [online]. 2010-04-06 [cit. 2019-06-15]. Dostupný pod licencí CC-BY-SA na WWW: <<https://www.flickr.com/photos/zoomzoom/4494780303/>>.